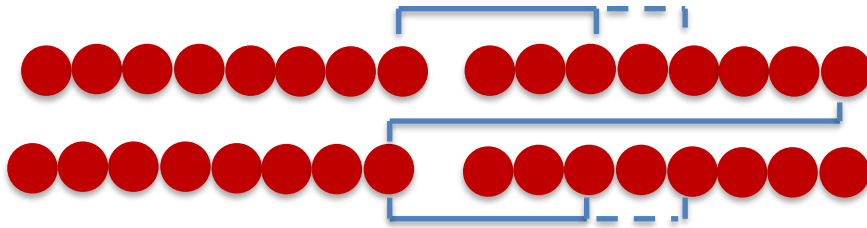

ใบความรู้เรื่อง กลอนสุภาพ
รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

แผนผังกลอนสุภาพ

ตัวอย่างคำประพันธ์

กลอนสุภาพพยางค์จำกัด	กลอนหนึ่งบทสี่วรรคกรองอักษร
วรรคละแปดพยางค์นับสุนทร	อาจยิ่งหย่อนเจ็ดหรือเก้าเข้าหลักการ
ห้าแห่งคำคล้องจองต้องสัมผัส	สลับจัดรับรองส่งประสงค์สมาน
เสียงสูงต่ำต้องเรียงเรียงโบราณ	เป็นกลอนกานท์ครบครันฉันทน์น้อย

ข้อบังคับของกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพ	๑	บท	มี	๒	คำกลอน
	๑	คำกลอน		มี	๒
	๑	วรรค	มี	๗-๙	คำ

แต่ละวรรคมีชื่อดังนี้

วรรคที่ ๑	ชื่อ	วรรคสดับหรือสลับ
วรรคที่ ๒	ชื่อ	วรรครับ
วรรคที่ ๓	ชื่อ	วรรครอง
วรรคที่ ๔	ชื่อ	วรรคส่ง

วรรคสดับ และ วรรครับ เรียกว่า บาทเอก

วรรครอง และ วรรคส่ง เรียกว่า บาทโท

สัมผัสของกลอนสุภาพ

สัมผัส คือ เสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะที่คล้องจองกันช่วยในการ
 แต่งคำประพันธ์ให้ถูกต้องและไพเราะ

สัมผัส แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

สัมผัสนอก และสัมผัสใน

สัมผัสนอก คือ สัมผัสบังคับที่จะต้องส่งสัมผัสระหว่างวรรค และระหว่างบทให้

สังเกตจากแผนผังของกลอนสุภาพ

สัมผัสใน คือ สัมผัสภายในวรรคเดียวกัน จะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่บังคับ แต่ถ้าขาดไป กลอนวรรคนั้นก็จะขาดความไพเราะ ดังนั้น แต่ละวรรคควรมีสัมผัสอย่างน้อย ๑ แห่ง

สัมผัสระหว่างวรรค

ได้แก่ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคที่ ๒ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ และสัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ในวรรคที่ ๔ ถ้าจะแต่งต่อไปวรรคที่ ๑ ของบทต่อไปนั้นต้องเป็นวรรคอิสระคือไม่ต้องรับสัมผัสจากบทต้น

สัมผัสระหว่างบท

ได้แก่ คำสุดท้ายของบทที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทต่อไป

การใช้เสียงวรรณยุกต์ลงท้ายวรรค

การเขียนกลอนให้ไพเราะ ควรคำนึงถึงเสียงวรรณยุกต์ในคำสุดท้ายของแต่ละวรรคตามความนิยมดังนี้
วรรคดับหรือวรรคสลับ ใช้เสียงวรรณยุกต์ได้ทุกเสียง เสียงที่ถือว่าไพเราะน้อยคือ เสียงสามัญ
วรรครับ นิยมใช้เสียงจัตวา หรือ เสียงเอก, เสียงโท ไม่ควรใช้เสียงสามัญ
วรรครองนิยมเสียงสามัญ ไม่ควรใช้เสียงจัตวา
วรรคส่ง นิยมเสียงสามัญ ไม่ควรใช้เสียงจัตวา